

Brandveiligheid: vanzelfsprekend of niet?

Waarom is er geen APK voor gebouwen? Het klinkt zo logisch en het is volgens mij de enige manier om de brandveiligheid structureel te verhogen.

10-11-2007

door Edgar Overmeen, directeur Dijkoraad Viavesta te Deventer

Nederland staat bekend om haar vele regeltjes en controlerende diensten. De meeste buitenlanders verbazen zich hierover, voor Nederlanders is het, doordat men er aan gewend geraakt is, heel normaal. Maar wat is nu beter? Ik ben in de veronderstelling dat de vele regels en controles de uiteindelijke verantwoordelijken vaak laks maakt.

Eindbeslissers staan wat mij betreft vaak te ver van serieuze problemen af. En de mensen die dagelijks met het probleem te maken hebben, hebben veelal een instelling van 'zolang ik niets hoor, zal het wel goed zijn'. Het zelf initiatief nemen wordt door dergelijke situaties beperkt. Althans, zeker niet gestimuleerd. En dat kan gevaarlijke situaties opleveren.

Neem bijvoorbeeld brandveiligheid. Wij zijn als bedrijf volop betrokken bij diverse brandveiligheidstrajecten bij zowel de overheid, de brandweer als het bedrijfsleven. De brandweer is de controlerende instantie die onder meer als taak heeft gebouwen met meer dan (grofweg) vijftig personen periodiek te controleren op brandveiligheid. U hoeft hier zelf niets voor te doen (denkt u). En zolang de brandweer niet komt, zal het wel goed zijn (denkt u). De regeltjes waar het gebouw (en de mensen in het gebouw) aan moeten voldoen, zijn echter ontelbaar en voor een leek moeilijk na te leven. Dus is het begrijpelijk dat u, als eigenaar, hier niet veel mee kunt.

Auto's

Laten we de procedure bij gebouwen eens vergelijken met die van auto's. Als het om uw auto gaat, heeft u te maken met een controlerende instantie die periodiek de veiligheid van uw auto controleert. Het is voor u de normaalste zaak van de wereld dat u uw auto jaarlijks even laat checken (APK) zodat u weer een jaar lang een veilig gevoel heeft. Sterker nog: u bent ertoe verplicht. Zelf heeft u (waarschijnlijk) geen verstand van autotechniek, dus schakelt u een gecertificeerd bedrijf in.

Dat klinkt logisch. Bij gebouwen is het blijkbaar toch net iets anders geregeld. De gebouweigenaar hoeft pas wat te doen als de brandweer iets constateert dat niet in de haak is. Maar zou het niet veel beter zijn als u jaarlijks het gebouw laat controleren door een onafhankelijke partij? Na goedkeuring kunt u het gebouw weer voor een jaar gebruiken.

APK voor gebouwen

Waarom is er geen APK voor gebouwen? Het klinkt zo logisch en het is volgens mij de enige manier om de brandveiligheid structureel te verhogen. Dit zou voor iedereen veel duidelijker zijn. Openbare gebouwen kunnen dan aantonen dat ze veilig zijn en de brandweer wordt enigszins ontzien in zijn zware takenpakket.

Zou u graag in een brandgevaarlijk gebouw willen werken? Zou u het accepteren als u in een gebouw werkt waar niemand enig idee heeft wat hij moet doen als er brand uitbreekt? Nee toch? Toch komt dit veel meer voor dan u denkt. En alleen maar omdat iedereen er simpelweg vanuit gaat dat het wel geregeld is. De praktijk wijst echter uit dat dit lang niet altijd zo is.

Hoe dan ook, de situatie is op het moment zoals zij is en daarom wil ik u er graag op wijzen dat het niet vanzelfsprekend is dat het gebouw waar u zich in bevindt brandveilig is. Laat dit ook niet afhangen van een controlerende dienst, maar neem zelf initiatief. Het gaat uiteindelijk om de veiligheid van u en uw collega's.

Een praktijkvoorbeeld. Tijdens een rondgang op een basisschool wordt geconstateerd dat er geen ontruimingsinstallatie in het pand aanwezig is. Dit terwijl het gebouw tweemaal zo groot is als de wettelijk toegestane grootte, waarbij geen ontruimingsinstallatie aanwezig hoeft te zijn. Dit betekent dus dat in geval van brand iemand langs de klassen moet rennen om alle leraren en leerlingen te waarschuwen. Omdat de school een behoorlijke oppervlakte heeft, zouden er handbrandmelders met alarmhoorns in het pand moeten zijn, zodat er geen onnodige tijd verloren gaat. Dit is wettelijk verplicht.

Om elkaar heen draaien

Genoemde situatie wordt gemeld bij de directeur van de school. Deze geeft aan dat de school onderdeel is van een stichting die het gebouw beheert en dat het daar moet worden aangekaart. De verantwoordelijke man van de stichting geeft aan dat hij dit alleen kan verwezenlijken als de gemeente hier geld voor beschikbaar stelt. De gemeente moet hierin volgens hem het initiatief nemen. De gemeente zegt dit zelf niet te kunnen beoordelen en gaat af op de adviezen van de brandweer. Zolang die geen opmerkingen heeft, stelt de gemeente geen geld ter beschikking. Dus heeft de stichting niets te besteden en kan de directeur fluiten naar de ontruimingsinstallatie. Aan het eind van het verhaal vindt iedereen dat hij zijn best gedaan heeft en heeft iedereen het bekende gevoel:

'zolang ik niets hoor zal het wel goed zijn'. Maar het is helemaal niet goed! Een paar honderd kinderen verkeren dagelijks in een onveilige situatie. En iedereen draait om elkaar heen, terwijl aangetoond is dat een wet wordt overtreden.

Oplossing

Eigenlijk is dit een mooi voorbeeld van het verschijnsel dat hoe verder de verantwoordelijke man van de situatie afstaat, hoe moeilijker er beslissingen worden genomen. De oplossing voor dit 'gedoe' is de verantwoording neerleggen aan iemand die dagelijks met deze onveilige situatie te maken heeft. In dit geval de directeur van de school. Hij moet er voor zorgen dat de school (brand)veilig is. En even terugkomend op de APK-keuring voor gebouwen: ook hier zou dit een oplossing kunnen bieden. Want hoe was deze situatie verlopen als de APK keuring zou zijn ingevoerd?

Het schoolhoofd zorgt ervoor dat het gebouw jaarlijks wordt geïnspecteerd door een onafhankelijk bureau. Tijdens de controle zal naar voren komen dat er een ontruimingsinstallatie in het gebouw moet komen. Het inspectiebureau geeft dit aan bij de gemeente en pas na goedkeuring wordt een APK-certificaat afgegeven. Vervolgens kan het gebouw weer een jaar worden gebruikt.

Door de korte lijnen gegarandeerd een veilige situatie. Daar staat Dijkoraad Viavesta voor. Wij wachten niet af hoe de processen rond brandveiligheid in de toekomst misschien veranderen, wij nemen het initiatief om deze ook daadwerkelijk te veranderen. Doordat wij deel uitmaken van de Nederlandse Veiligheidslicentie kunnen bedrijven die wel hun verantwoordelijkheden willen nemen bij ons op eigen initiatief hun pand laten certificeren. Daarmee kunnen zij aantonen dat hun gebouwen voldoen aan alle eisen. Daarnaast zijn wij onderdeel van een denktank betreffende het landelijke project APK voor gebouwen, dat samen met de KIWA wordt ontwikkeld.